

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	2.Kf.700.306/2024/9.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	dr. Lehőcz József ügyvéd (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	Honvédelmi Minisztérium (1055 Budapest, Balaton utca 7-11.)
Az alperes képviselője:	dr. Ott Olivér kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közzszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos közigazgatási jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (72., 73., 74. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Győri Törvényszék 6.K.700.391/2022/71. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 87.500 (nyolcvanhétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A per alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2001 és 2006, majd 2013. március 13. és 2021. december 31. napja között állt szerződéses szolgálati viszonyban az alperes állományában, szolgálati feladatait

fokozat1 rendfokozatban, munkakör1 munkakörben teljesítette az alperes 25. dandár1 állományában. A felperes 2018. október 8. napján a szolgálatteljesítése során egy típus1 harci jármű téli igénybevételre való felkészítését és a jármű motorolajjal való feltöltését végezte, melynek során a motorháztető rácsapódott a bal kézfejére. A felperes a baleset következtében a bal kézfej kézközépcsont többszöri törését szenvedte el, műtéti beavatkozásra szorult és keresőképtelen állományba került. A felperes baleset utáni össz-szervezeti egészségkárosodása 15 %, melyből a baleset eredetű egészségkárosodás 8 %, a balesettel összefüggésben keletkezett munkaképesség-csökkenése 10 %. A baleset miatt kialakult egészségkárosodásához, munkaképesség-csökkenéséhez nem járult hozzá egyéb tényező, az állapotában érdemi javulás nem várható, állapota végleges. A felperesnél a baleset következtében mozgásbeszűküléssel járó állapot alakult ki, a bal kezének terhelhetősége csökkent, a baleset előtti állapotához képest a teherbíró képessége megváltozott. A baleset után a felperes nem képes nehéz fizikai munkavégzésre, a sérült bal keze nem alkalmas nehéz csomagok rakodására, terhek biztonságos vitelére. Mindezen állapota kihat minden olyan tevékenységre, melyhez a bal kéz teherbíró képessége vagy tartós funkciója szükséges. A sportolásban, testépítésben kizárólag a bal kézfej jelentős erő kifejtését igénylő feladatok elvégzésében akadályozott.

[2] Az alperes 2018. október 12. napján elvégezte a baleseti harci jármű motorháztetejének visszacsapódását gátló retesze működésének vizsgálatát, melynek tapasztalatait feljegyzésben rögzítette azzal, hogy a retesz a rendeltetésének megfelelően működik.

[3] A felperes a balesettel összefüggő sérelemdíj iránti igényét az alperesnél érvényesítette, kérelmét a Honvédelmi Minisztérium Hivatal1 a határozatszám1 számú határozatával mint alaptalant elutasította, az elutasító döntést a felperes fellebbezése nyomán eljáró Honvédelmi Miniszter a határozatszám2 számú határozatával helybenhagyta.

A felperes keresete és az alperes védírata

[4] A felperes a keresetében kérte az alperes kötelezését 3.500.000 forint sérelemdíj megfizetésére. A kereseti kérelme indokaként hivatkozott az alperes objektív felelősségére, valamint a baleset következtében kialakult egészségi állapotára, a munkájában, a hétköznapi életében, a sporttevékenységében előállt nehezítő körülményekre. A jogalap körében kiemelte, hogy a vétkes közrehatása nem bizonyított.

[5] Az alperes a védíratában a keresetnek mint alaptalannak az elutasítását kérte. A jogalap körében hivatkozott arra, hogy a balesetet a felperes figyelmetlensége okozta, a visszacsukódást gátló retesz megfelelően működött, a felperes nem győződött meg a baleset során arról, hogy a retesz a célnak megfelelő pozícióban került-e rögzítésre, a motorháztető lecsapódását a felperes mulasztása idézte elő. Az összecszerűség körében vitatta a felperes által az élete elnehezülése tárgyában a keresetben előadottakat.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek sérelemdíj jogcímen 3.500.000 forint tőkét. Az ítéletének indokolásában a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 172. § (1), (2), (3), (5) bekezdésére, (7) bekezdés b) pontjára, 173. § (1/a) bekezdésére, a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdésére, 2:43. § a) pontjára, 2:52. § (1)-(3) bekezdéseire, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (1) bekezdésére, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 300. § (1) bekezdésére utalással kifejtette, hogy a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, miszerint a balesetet kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása okozta, míg a sérelemdíj alapjául szolgáló körülmények bizonyítására a felperes volt köteles. Részletezte a felperes személyes előadásában foglaltakat a baleset lefolyásával és annak következményeivel kapcsolatban, tanúl tanúvallomását, aki a baleseti jegyzőkönyvet vette fel, majd utóbb részt vett a retesz ellenőrzésénél, melyen tapasztaltakból a visszacsukódás-gátló megfelelő működésére és a felperes mulasztására következtetett. tanú2 tanú vallomásából kiemelte, hogy a balesetet ugyan nem látta és nem tudta megmondani, hogy a baleset milyen okból következett be, a retesz utólagos ellenőrzésénél részt vett, és tanúsította annak rendeltetésszerű működését. tanú3 tanú, a felperes lánya vallomásából rögzítette azokat a körülményeket, amelyek a felperes baleset következtében előállt megnehezült életkörülményeit támasztották alá. Az elsőfokú bíróság a felperes indítványára igazságügyi orvosszakértőt rendelt ki, részletezte ítéletének indokolásában a szakértői véleményben a felperes baleset következtében előállt egészségügyi állapotával kapcsolatban tett ténymegállapításokat. Az alperes által jelzett ellentmondásra figyelemmel rögzítette a szakértő észrevételét, miszerint nincs arra előírás, hogy csak az objektív mozgásbeszűkülés esetén lehet véleményezni az egészségkárosodást, a felperes munkaképesség-csökkenésének mértéke a felperes keze terhelhetőségének csökkenésére valamint a szubjektív panaszaira figyelemmel került megállapításra, értékelni kellett minden olyan körülményt, amely a felperes életkörülményeinek megváltozását jelentette.

[7] Az alperes indítványára kirendelt igazságügyi munkavédelmi szakértő szakvéleménye alapján megállapíthatónak tartotta, hogy az alperes a minimálisan elvárható szakmai intézkedéseket a perbeli esettel összefüggésben részben megtette. A munkavédelmi oktatást, a 2 fős karbantartói létszámot biztosította, ugyanakkor a tárgyi feltételek biztosításához hozzátartozott a visszacsapódást gátló retesz megfelelő működése is. A szakértő nem tudott arra választ adni, hogy a retesz milyen munkabiztonsági állapotban volt a baleset idején, arról nem készült a baleset vizsgálata során fotó, csak utólagos szemlén győződött meg az alperes a szerkezet működőképességéről. Mindez csak arról adott információt, hogy a kitámasztó beakadt, de hogy milyen módon volt működtethető, milyen volt a kopottsága, hogy lehetett kiakasztani, ebben a tekintetben nem szolgáltatott adatot. Mindezek alapján nem lehetett egyértelmű választ adni arra, hogy a retesz a baleset működésekor megfelelő állapotban volt-e. A biztonságos munkavégzés követelményének biztosítása tekintetében sem tudott egyértelmű választ adni, mivel a retesz műszaki állapotát nem dokumentálták, a biztonságos munkavégzéshez szükséges lett volna segédeszközre, fellépőre, mely nem volt biztosított. A felperes közrehatása vonatkozásában a szakértő nem tudott választ adni, mert az ezt alátámasztó bizonyítékok az iratokban nem voltak felelhetőek, a baleset teljes bizonyossággal nem rekonstruálható, elsősorban azért, mert arról nem készültek

fotók. A vizsgálati dokumentáció hiányos volt, emiatt nem bizonyítható, hogy a felperes volt a baleset okozója, a felperesi figyelmetlenségre vonatkozó alperesi állítást megfelelő bizonyíték nem támasztja alá. Az alperes észrevételeire reagálva a szakértő kifejtette, hogy az alperes a baleset vizsgálatát nem végezte el megfelelően, ezért a baleset körülményeit nem lehetett egyértelműbben meghatározni.

[8] A perben kirendelt szakértők a szakértői megállapításukat részletesen indokolták, a felek észrevételeire megfelelő magyarázatot adta, a szakvélemények világosak, nem ellentétesek a per egyéb adataival, ezért azokat az elsőfokú bíróság az ítéletének alapjául vette.

[9] A kár a felperest a szolgálati viszonyával összefüggő balesetből érte, a Hjt. szerinti objektív munkáltatói felelősségre figyelemmel önmagában ez a körülmény már megalapozta az alperes kártérítési felelősségét. Az alperes által hivatkozott mentesüléshez, miszerint a károsult elháríthatatlan magatartása okozta a kárt – illetve a vétkes közrehatáson alapuló kármegosztás alkalmazásához – arra lett volna szükség, hogy a felperes felelőssége a baleset bekövetkeztében kétséget kizáróan megállapítható legyen. A rendelkezésre álló okiratok, tanúvallomások, valamint a szakértői bizonyítás eredményeképp nem találta megállapíthatónak, hogy a motorháztető lecsapódását mi okozta, a felperes követett-e el ezzel kapcsolatban bármilyen mulasztást, az alperes által hivatkozott mentesülési okot feltételezésen alapulónak minősítette. Bizonyított felperesi közrehatás hiányában mentesülést megalapozó károsulti elháríthatatlan magatartás, illetve vétkes közrehatás nem találta megállapíthatónak.

[10] A balesettel összefüggésben a felperest ért kárt a vonatkozó okirati bizonyítékok és az orvosszakértői vélemény alapján tartotta megállapíthatónak az elsőfokú bíróság, visszautalva az orvosszakértő által megállapított elnehezült életkörülményekre mind a munkavégzésben, mind a szabadidő eltöltésben, sportolásban. Arra jutott, hogy a károkozás következtében sérült a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő alapvető személyiségi joga, mely következmények a mai napig negatívan befolyásolják a felperes életét, munkavégzését, szabadidős tevékenységét. A Ptk.-ban nevesített fenti személyiségi jogok megsértése miatt sérelemdíjat tartott megállapíthatónak, melynek mértékét az eset összes körülményeire figyelemmel határozta meg. Ennek során figyelembe vette, hogy a felperest milyen mértékű egészségkárosodás, munkaképesség csökkenés érte a baleset bekövetkeztében, a károkozás milyen negatív hatást gyakorolt a felperes mindennapi életére, munkavégzésére, szabadidős tevékenységére. Értékelte, hogy a balesetből teljeskörűen nem gyógyult fel, nem nyerte vissza bal kezének baleset előtti állapotát, az egészségi állapota véglegesnek tekinthető. Figyelembe vette az ítélelhozatalakor fennálló értékviszonyokat is, és a baleset negatív következményeinek együttes értékelésével mérlegeléssel a keresettel érvényesített összegű sérelemdíjat nem tartotta eltúlzottnak, az arányban áll a jogsértés súlyával és az eset összes körülményével.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[11] Az alperes a fellebbezésében kérte elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását; a másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítására irányult; a harmadlagos fellebbezési kérelmében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a sérelemdíj összegének 1.500.000 forintra történő leszállítását. A

fellebbezésének indokolásában a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontjára, 78. § (2) bekezdésére, 84. § (2) bekezdésére, a Pp. 346. § (5) bekezdésére, a Hjt. 177. § (2) bekezdésére, a 168. § (8) bekezdésére, 172. § (2) bekezdésére, valamint a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésére utalást követően az elsődleges fellebbezési kérelme körében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság részben iratellenesen megállapított és rosszul értelmezett tényállásból a vonatkozó jogszabályok helytelen alkalmazásával okszerűtlen következtetést vont le. A mentesülés körében kifejtett, a felperesi közrehatást állító alperesi védekezést az elsőfokú bíróság feltételezésnek tekintette; ez az álláspont azonban okiratellenes, sérti a Kp. 78. § (2) bekezdését, a Pp. 346. § (5) bekezdését és a Hjt. 172. § (2) bekezdését. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a retesz utólagos ellenőrzéséről készült vizsgálati feljegyzésben foglaltakat, mely szerint a retesz megfelelően működött, a motorháztető nagyobb erő hatására sem csapódott vissza. A feljegyzés a balesetet követő 4. napon készült, a baleset napja és a feljegyzés elkészülte között a tárgyi harci jármű nem esett át semmilyen karbantartáson, ez pedig bizonyítja, hogy a retesz a baleset napján is kifogástalanul működött. Bizonyított tény tehát, hogy a baleset napján a retesz működőképes volt, ebből eredően a felperes elháríthatatlan magatartása lehet az egyetlen oka a baleset bekövetkeztének. Az összes körülményből és bizonyítékból lehet kizárásos alapon arra következtetni, hogy a felperes elháríthatatlan közrehatása a baleset bekövetkeztének egyetlen lehetséges magyarázata, ezért a kimentési okot bizonyította. Az elsőfokú bíróság a vizsgálati feljegyzést nem értékelte megfelelően, abból nem vont le releváns jogkövetkeztetést, ezért jogsértő módon zárta ki a Hjt. 172. § (2) bekezdésének alkalmazását.

[12] A másodlagos fellebbezési kérelme körében hangsúlyozta, hogy a vizsgálati feljegyzés fentiek szerinti figyelmen kívül hagyásával el volt zárva attól, hogy az eljárási jogait megfelelően gyakorolhassa, a tényállítást bizonyítsa, az elsőfokú bíróság ezen eljárása a Kp. 78. §-ába, „Pp. 2. § (2-3)” bekezdésébe, 263. §-ába és 267. §-ába ütközik, mely miatt a tényállás kiegészítésére van szükség.

[13] A sérelemdíj összecszerúsége tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Hjt. 168. § (8) bekezdésébe és a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésébe ütközőnek tartotta. Az elsőfokú bíróság által az összecszerúség körében értékeltéken túl figyelembe kellett volna venni azt is, hogy a felperes megélhetése, egzisztenciális biztonsága a baleset után továbbra is biztosított volt az alperes által, a munkakörét továbbra is el tudta látni, a baleset után külszolgálaton is volt. Anyagi helyzetében ilyen tekintetben változás nem állt be, az illetménye nem csökkent. A felperes szociális élete nem szűkült be, erre vonatkozó tényelőadást a felperes nem tett, a családi körülményeiben változás nem következett be. Lényeges továbbá, hogy a felperes egészségügyi egészséggkárosodása 15 %, melyből a baleseti eredetű egészséggkárosodás 8 %. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy a sérelemdíj funkciója egyrészt kompenzációs – nevezetesen, hogy elégtételt nyújtson a személyiségi jogsértéssel okozott hátrány miatt –, másrészt magánjogi büntetési célú, alkalmasnak kell lennie ugyanis a jogsértés szankcionálására is. A sérelemdíj nem kártérítés, annak célja nem lehet a teljes reparáció, a sérelemdíj a jog által biztosított, a nem vagyoni sérelem súlyosságával arányos jóvátétel. A sérelemdíj mértékének a sérelem objektív, tehát nem a károsult által szubjektíven megélt mértékéhez kell igazodnia, annak mértéktartáson nyugvó józan belátáson kell alapulnia. A perbeli esetben az alperesnek nem volt tényleges ráhatása a baleset bekövetkeztére, a honvédelmi szervezet magatartása nem mondható ismétlődőnek, a baleset felperesre gyakorolt hatásai a beosztására való alkalmasságát nem érintik, mindezen körülményeket az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, sértve ezzel a Hjt. 168. § (8) bekezdését. Ugyan nem lehet automatikusan figyelembe venni az összehasonlításra alkalmas ügyekben hozott más bírói döntéseket, azonban a bírói gyakorlatban formálódó értékszínvonal egyfajta nagyságrendi behatároláshoz ad szempontot a sérelemdíj összegének megállapításánál, ezért az összehasonlításra alkalmas ügyekben hozott döntések nem elhanyagolhatóak. A

rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében értékelve a keresettel érvényesített összegű sérelemdíj eltúlzott, kirívóan aránytalan, a baleset miatt hátrányok kompenzálására legfeljebb 1.500.000 forint összegű sérelemdíj lehet arányban álló a jelenlegi ár- és értékviszonyok figyelembevételével.

[14] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodfokú perköltségigény mellett. Az ellenkérelmének indoklásában kifejtette, hogy nem tudta értelmezni a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint Hjt. 177. § (2) bekezdésére történt fellebbezési hivatkozást figyelemmel arra, hogy erre vonatkozó indoklást az alperes a fellebbezésében nem adott elő. Az elsőfokú ítélet az irányadó jogszabályoknak megfelel, ezért a Kp. 109. § (1) bekezdése szerinti megváltoztatására nincs lehetőség, továbbá az elsőfokú eljárásban lényeges eljárási jogszabálysértés nem történt, így az elsőfokú ítélet Kp. 110. § (1) és (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésére sem kerülhet sor. Az elsődleges fellebbezési kérelem körében vitatta, hogy az elsőfokú bíróság részben iratellenesen és rosszul állapította meg a tényállást, jogszabályt helytelenül alkalmazott, a tényállásból okszerűtlen következtetést vont le. Vitatta a Pp. 346. § (5) bekezdésének megsértésére hivatkozást, attól ugyanis nem minősül jogszabálysértőnek az ítélet, hogy az elsőfokú bíróság a mérlegelési jogkörében eltérő következtetésre jutott az alperesi állásponttól. Az elsőfokú bíróság eleget tett a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt kötelezettségének, az ítéletét megfelelően indokolta. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Kp. 78. § (2) bekezdését és a Hjt. 172. § (2) bekezdését, a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében okszerűen értékelte, a jogi értelmezése és indoklása helytálló, utalt az elsőfokú ítélet [28]-[29] bekezdésében foglaltakra. A munkavédelmi szakértő véleménye világos, egyértelmű, nem ellentétes a per egyéb adataival, az alapján megállapítható, hogy nem bizonyított a közrehatása, az alperesi vizsgálati dokumentáció hiányos. A vizsgálati feljegyzésben foglaltak csak az alperes saját álláspontjának tekinthetők, a vizsgálaton maga nem vett részt, a vizsgálatot az alperes nem dokumentálta. Az alperesnek fotóval, videóval kellett volna dokumentálnia a baleseti vizsgálatot, melyen maga is részt vesz; az alperes ezen mulasztása egyértelműen a terhére esik. A jármű karbantartásához nem biztosított az alperes fellépőt, ennek hiánya szintén az alperes terhére esik. A vizsgálati feljegyzés azért sem bizonyító erejű okirat, mert kétséges körülmények között készült, tanú2 tanú arról nyilatkozott a tanúvallomásában, hogy azt csak aláírta, a vizsgálatban nem vett részt. A szerkezet balesetkori állapotáról, a baleset mechanizmusáról a szakértő nem tudott egyértelmű választ adni, mely szintén kizárólag az alperes terhére esik. Mindezek alapján a jogalap körében az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, abból helytálló és okszerű jogkövetkeztetést vont le. Az alperes nem adta megfelelő indokát a hatályon kívül helyezésre irányuló másodlagos fellebbezési kérelmének, nem hivatkozott olyan eljárási jogszabálysértésre, ami a másodfokú eljárásban nem orvosolható, a hatályon kívül helyezés feltételei nem állnak fenn, az elsőfokú eljárásban lényeges eljárási jogszabálysértés nem történt. Visszaútalta a vizsgálati feljegyzés körében az elsődleges fellebbezési kérelem kapcsán kifejtettek; az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a munkavédelmi szakvéleményt és ez alapján a vizsgálati feljegyzést is. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével okszerű következtetésre jutott, az nem teszi jogszabálysértővé az elsőfokú bíróság mérlegelését, hogy annak eredménye az alperesre nézve kedvezőtlen.

[15] Okszerű döntésre jutott az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összege tekintetében is, az érvényesített sérelemdíj összege nem eltúlzott, a bírói gyakorlatnak és a jelenlegi értékviszonyoknak is megfelel. Súlyos, a hátralévő életét megváltoztató baleseti sérülését figyelembe véve is helytálló a megállapított sérelemdíj mértéke. Az elsőfokú bíróság részletes

és helytálló indokait adta a sérelemdíj összegszerűségének, az összes körülmény mérlegelése körében kellő súllyal értékelte a felperest ért hátrányokat, a tanúvallomást, az orvosi dokumentációt és az orvosszakértői véleményt. A baleset negatív hatást gyakorolt mindennapi életére, munkavégzésére, szabadidős- és sportolási lehetőségeire, a balesetből teljeskörűen nem gyógyult meg, nem nyerte vissza kezének baleset előtti állapotát, az állapota végleges. A baleset pszichésen is megviselte, a jelenleg fizikuma a baleset előttihez képest jóval gyengébb. A jogsértés súlya körében hivatkozott az alperesi mulasztásokra, melyeket a munkavédelmi szakértő feltárt. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a baleset negatív következményeinek lehetőség szerinti enyhítésére a sérelemdíjat okszerűen, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, mértéktartóan állapította meg.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[16] A fellebbezés nem alapos.

[17] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a kártérítési felelősség jogalapja valamint a sérelemdíj összegszerűsége tekintetében a szükséges körben a tényállást feltárta, az irányadó jogszabályi rendelkezéseket megfelelően alkalmazva okszerű döntésre jutott, melynek indokaival – azok ismételése nélkül – a másodfokú bíróság egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel emeli ki az alábbiakat.

[18] Helyállóan utalt a fellebbezési ellenkérelmében a felperes arra, hogy az alperes a fellebbezésében a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontjának és Hjt. 177. § (2) bekezdésének sérelmére ahhoz kapcsolódó indokolás nélkül hivatkozott. A Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja az eljárás megszüntetésére vonatkozó rendelkezést tartalmaz, mely a jelen ügyben nem merült fel. A Hjt. 177. § (2) bekezdése külön miniszteri rendeleti szabályozási körbe utalja a kártérítési eljárás rendjének, a kárigény elbírálására jogosult honvédelmi szervezet, valamint a szolgálati betegségek körének meghatározását, melyekkel kapcsolatos jogsértési hivatkozás a fellebbezésben nem merült fel. Az alperes a fellebbezésében nem adott elő olyan indokolást, amely a fenti jogszabályhelyek megsértését érintette volna, erre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet felülbírálatát a fent hivatkozott jogszabályhelyek alapján nem tudta elvégezni.

[19] Az alperesi fellebbezés alapján a kártérítési felelősség jogalapja körében a másodfokú bíróság számára a felülbírálat terjedelme a Kp. 78. § (2) bekezdésével, valamint a Pp. 263. és 267. §-aival összefüggésben az elsőfokú bíróság által elvégzett bizonyíték értékelés és mérlegelés jogszerűségének, tehát megalapozottságának és okszerűségének, valamint az alperes ezzel kapcsolatos érvelésének vizsgálatára terjedhetett ki. Amennyiben az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés az elsőfokú bíróság által figyelembe vett adatok valóságát, és az értékelés, valamint a mérlegelés megalapozottságát és okszerűségét nem dönti meg, azaz,

ha a perben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre álló bizonyítékokat az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte, és mérlegelése során kirívóan okszerűtlen következtetésre nem jutott, az ítélet ezen megállapításainak felülmérlegelésére a másodfokú eljárásban nincs lehetőség. [Kúria Mfv.II.10.049/2019/4. – Bírósági Határozatok Gyűjteménye (a továbbiakban: BHGY) K-MJ-2019-314].

[20] Az alperes az elsődleges fellebbezési kérelmében az általa készített baleseti vizsgálati feljegyzés figyelmen kívül hagyását sérelmezte. A retesz utólagos vizsgálatát a balesetet követő negyedik napon végezte el, az alkalmazottai által a vizsgálat során észlelteket rögzítette a feljegyzésében, és abból a tényből visszakövetkeztetve, miszerint a retesz az utólagos vizsgálat idején megfelelően működött, állította, hogy a baleset egyetlen oka kizárólag a felperes elháríthatatlan közrehatása lehetett. Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában a vizsgálati feljegyzésben foglaltakat ugyan külön nem értékelte, azonban figyelembe vette a vizsgálati feljegyzésre vonatkozó munkavédelmi szakértői megállapításokat, a szakértő ugyanis a szakvéleménye kialakításakor a vizsgálati feljegyzésben foglaltakra is tekintettel volt, azt is vizsgálta. Az aggálytalan szakvélemény megállapításai alapján rögzíthető, hogy abból a körülményből, miszerint a szerkezet az utólagos vizsgálat idején működött, még nem állapítható meg, hogy a baleset idején miként volt működtethető, milyen volt a kopottsága és hogy lehetett kiakasztani, ezért nem jelenthető ki egyértelműen, hogy a szerkezet a baleset idején megfelelően működött. A vizsgálati feljegyzés kapcsán nem lehet okszerűen eltérő megállapításra jutni, minthogy az alperes nem tett eleget megfelelően a baleset dokumentálására vonatkozó kötelezettségének, fotó illetve a videó az esetről nem készült, ezért a baleset okára, annak lefolyására vonatkozóan megalapozott következtetést levonni nem lehetett, a felperesi közrehatás nem bizonyított. A fellebbezésben hivatkozott vizsgálati feljegyzés tartalmát tehát a perben kirendelt munkavédelmi szakértő értékelte és a per egyéb adataival összevetve állapította meg aggálytalanul, hogy abból a felperes vétkes közrehatására megalapozottan következtetni nem lehet. Az alperes a fellebbezésében csupán a vizsgálati feljegyzésben általa rögzítettekre és arra a körülményre hivatkozott, hogy a baleset napja és az utólagos vizsgálat ideje között eltelt rövid időtartamban a tárgyi harci jármű karbantartáson nem esett át, ebből a körülményből visszakövetkeztetve pedig a balesetnek csak egyetlen lehetséges magyarázata van, mégpedig a felperes elháríthatatlan közrehatása. A retesznek az alperes által a vizsgálati feljegyzésben rögzített vizsgálatkori állapotából a munkavédelmi szakvéleményben rögzítettekre figyelemmel nem következtethető vissza egyértelműen, hogy a balesetet a felperes felróható magatartása okozta, a per egyéb adataira, az alperesi dokumentálási kötelezettség elmulasztására figyelemmel nem állapítható meg a felperesi közrehatás. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette az ítéletének indokolásában, hogy az alperes által hivatkozott mentességi ok csak feltételezésen alapul, azt a perben lefolytatott szakértő bizonyítás alapján nem bizonyította. Az alperes a fellebbezésében csupán a vizsgálati feljegyzés értékelésének elmaradására hivatkozott, a sérelemdíj jogalapja, a mentesülés körében tett elsőfokú ítéleti megállapítás alapjául szolgáló munkavédelmi szakvéleményt nem támadta, a fent részletezettek alapján a vizsgálati feljegyzésre, mint okirati bizonyítékra hivatkozással a per egyéb adataival is összhangban álló munkavédelmi szakvéleményben foglaltakat megdönteni nem tudta. A vizsgálati feljegyzés tartalma a szakértői véleményben értékelésre került, az ezzel kapcsolatos szakértő megállapításokat az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásába beemelte, nem sértette a Pp. 346. § (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét. A vizsgálati feljegyzésben foglaltakat a szakvéleményen keresztül a per egyéb adataival összevetve helytállóan értékelte – ezért nem sérült a Kp. 78.§ (2) bekezdése sem –, mindezekből pedig okszerű következtetést vont le

a Hjt. 172. § (2) bekezdése körében az alperes által hivatkozott mentesülési ok hiányára. Helytállóan fejtette ki, hogy a Hjt. munkáltatói objektív felelősségre vonatkozó kárfelelősségi rendszerében az alperes által hivatkozott mentesülési ok kétséget kizáró bizonyítására van szükség, a felperes közrehatása a peradatok összességének megfelelő értékelésével nem volt igazolható. Mindezekre figyelemmel alaptalanul állította az alperes az elsődleges fellebbezési kérelmében az elsőfokú bíróság által részben iratellenesen megállapított tényállást, okiratellenességet, okszerűtlenséget, téves jogkövetkeztetést, a bizonyítékok nem megfelelő értékelését és a kárfelelősség alóli mentesülésre vonatkozó anyagi jogszabályi rendelkezés nem megfelelő alkalmazását.

[21] A fent részletezettek alapján nem merült fel az utólagos vizsgálati feljegyzés figyelmen kívül hagyása és ezzel kapcsolatban a tényállás további bizonyításának szükségessége, az alperes a fellebbezésében nem jelölt meg olyan körülményt, amelynek további vizsgálata és ennek kapcsán a tényállás kiegészítése szükséges lett volna. Mindezekre figyelemmel alaptalannak bizonyult az alperes másodlagos fellebbezési hivatkozása arra vonatkozóan, hogy a bizonyítással kapcsolatos eljárási jogait nem gyakorolhatta megfelelően, az elsőfokú bíróság a tényállás feltárására és a bizonyítékok értékelésére vonatkozó kötelezettségét nem sértette, továbbá az alperes a fellebbezésében nem jelölt meg olyan, a tételes eljárási jogszabálysértésen túlmutató többlettényállási elemet, amely – az egyébként elírással megjelölt – alapelvi jellegű előírásoknak megsértését megalapozta volna. Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárása során az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést nem valósított meg, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló másodlagos fellebbezési kérelem alaptalannak bizonyult.

[22] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg. Az idézett törvényi rendelkezés értelmében a sérelemdíj mértékének a megállapítása során a bíróság mérlegelési jogkörben dönt.

[23] A sérelemdíj összegének meghatározása során az sem hagyható figyelmen kívül, hogy sérelemdíj mint szankció funkciója kettős: egyfelől kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsértés tekintetében, másfelől magánjogi büntetés a hasonló jogsértések megelőzése érdekében (BDT2019. 4015.). A perbeli esetben tehát azon túlmenően, hogy a felperest ért jogsértés kompenzálását szolgálja, egyben az is a funkciója, hogy elejét vegye az alperesnél a felperessel történetekhez hasonló gyakorlat kialakulásának.

[24] A sérelemdíj mértékére vonatkozó elsőfokú ítéleti döntés tekintetében az ítéltábla nem végezhetette el az elsőfokú bíróság által értékelt tényállási elemek és bizonyítékok felülmérlegelését; a másodfokú bíróság felülbírálata a kártérítés összecszerúsége vonatkozásában csak arra terjedhetett ki, hogy volt-e olyan, a fellebbezésben hivatkozott körülmény, amelyet az elsőfokú bíróság az okszerű mérlegelés követelményeit sértve nem vett figyelembe vagy figyelembe vett ugyan, de kirívóan okszerűtlenül értékelt. A

kártérítés körében kialakult, jelen ügyben is irányadó egységes bírói gyakorlat szerint a másodfokú bíróság csak a fentiek szerinti okszerűtlen mérlegelés jogkövetkezményeit vonhatja le, az elsőfokú ítélet összecszerűség körében történt állásfoglalásának felülmérlegelésére nem jogosult (Kf.VII.45.117/2022/4. – BHGY K-KJ-2022-1176, Kf.III.45.033/2022/6. – BHGY K-KJ-2022-1181).

[25] A sérelemdíj összecszerűsége körében az alperes a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a felperes megélhetése a balesetet követően is biztosított volt az alperesnél, az anyagi helyzetében negatív változás, az illetményében csökkenés nem állt be. Ezen körülmények legfeljebb a balesetből eredő vagyoni kártérítési követelés körében lettek volna értékelhetőek, a felperes a perben ilyen igénnyel nem élt, a sérelemdíj körében a károkozás miatti, a felperes életében bekövetkezett elnehezülés értékelhető, ezért a sérelemdíj összecszerűsége tekintetében a fellebbezésben hivatkozott anyagi következményeknek jelentősége nem lehetett. Az igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye alapján az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a felperes bal kezének a baleset miatti terhelhetőség-csökkenése okán a felperes az eredeti munkakörét milyen korlátozással képes ellátni, ezért súlytalannak bizonyult az a fellebbezési hivatkozás, hogy a felperes a munkakörét a továbbiakban is el tudja látni, külszolgálaton is volt. Az orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában részletes megállapításokat tett abban a tekintetben, hogy a baleset következtében a felperes szociális élete, mindennapjai miként nehezültek el (a háztartási munkában, a sportolásban a keze terhelhetőségének csökkenése miatt akadályozott), ezért iratellenesen állította az alperes a fellebbezésében, hogy a felperes szociális élete a baleset következtében nem szűkült be. Az alperes a fellebbezésében csak utalt arra, hogy a felperes családi körülményeiben a baleset után változás nem következett be, ezen hivatkozását azonban nem részletezte, nem fejtette ki, hogy a családi életben mutatkozó milyen negatív változás hiánya jelentheti a sérelemdíj összegének csökkentését. A baleset utáni össz-szervezeti egészségkárosodás mértékét, annak baleseti eredetű hányadát az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában értékelte, az alperes a fellebbezésében nem fejtette ki, hogy a fenti tételek százalékos mértékéből miként adódik az a következtetés, hogy a megállapított sérelemdíj összegének mérséklése indokolt.

[26] Az alperes ugyan részletesen kifejtette a fellebbezésében a sérelemdíj funkcióit, célját, továbbá azt a követelményt, hogy a sérelemdíj összegét objektív körülmények alapján, mértéktartó módon, józan belátáson alapulóan kell megállapítani, nem adta elő azonban azt, hogy a fenti követelményeknek az elsőfokú bíróság miként nem tett eleget az ítéletével, a sérelemdíj célja, funkciója a megállapított összeggel miként nem teljesül, a megállapítására vonatkozó általános követelmények mennyiben sérülnek.

[27] Az a körülmény, hogy az alperesnek adott esetben nem volt tényleges ráhatása a baleset bekövetkeztére, legfeljebb a sérelemdíj jogalapja körében értékelendő körülmény lenne, a Hjt. objektív munkáltatói felelősségre vonatkozó szigorú előírására figyelemmel – továbbá az ügyben hivatkozott mentesülési okra tekintettel – a konkrét ügyben ennek jelentősége nem volt. A sérelemdíj jogalapját az alperes egyszeres károkozó magatartása adta, elmaradt a fellebbezésben ugyanakkor annak kifejtése, hogy a károkozó magatartás ismétlődő jellegének elmaradása miként jelenthet a sérelem összege tekintetében csökkentő körülményt. A beosztásra való alkalmasság tekintetében a másodfokú bíróság visszautal a felperesi

munkakör ellátására való további alkalmasság tekintetében fent már kifejtettekre és arra a tényre, hogy a felperes bal kezének használhatósága a nehéz fizikai munkavégzés körében csökkent.

[28] Az alperes a fellebbezésében ugyan utalt a zsinórmértékként figyelembe veendő bírói gyakorlatra a sérelemdíj összecszerűsége tekintetében, ugyanakkor nem jelölt meg ügyszámra hivatkozással konkrét eseti döntéseket és nem fejtette ki, hogy az azokban kifejtettek a sérelemdíj összecszerűsége tekintetében a jelen ügyben mely szempontokra figyelemmel és milyen indokok mellett és miként lennének alkalmazandók a korlátozott precedensrendszerben. Mindezekre figyelemmel nem vezethetett eredményre az alperesi fellebbezésnek a bírói gyakorlatban formálódó értékszínvonalra vonatkozó általános – konkrét ügyekkel, érveléssel alá nem támasztott – hivatkozása.

[29] Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának [33] bekezdésében figyelemmel volt az ítélethozatalakor fennálló értékviszonyokra, ehhez képest az alperes a fellebbezésében csak általánosságban hivatkozott arra, hogy a sérelemdíjat a jelenleg fennálló ár- és értékviszonyok figyelembevételével kell megállapítani, nem fejtette azonban ki, hogy az elsőfokú ítéletben írtakhoz képest ez a követelmény mennyiben sérült.

[30] Mindezekre figyelemmel az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság az irányadó bírói gyakorlatnak megfelelően járt el, az ügy egyedi körülményeit értékelte, valamennyi releváns szempontot figyelembe vett a mérlegelésénél. Az alperes a fellebbezésében nem adott elő olyan körülményt, amit az elsőfokú bíróság a mérlegelés okszerűségét megsértve vett figyelembe, vagy egyáltalán nem vett figyelembe, illetve azt sem igazolta, hogy a figyelembe vett körülményeket kirívóan okszerűtlenül értékelte volna, ezért az elsőfokú ítélet összecszerűség körében végzett mérlegelése nem volt jogsértő. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Kp. 78. § (2) bekezdésében foglalt mérlegelési kötelezettségét, az elsőfokú bíróság az alperes által hivatkozott jogszabálysértést a kártérítési összeg mérlegelésénél nem valósított meg.

[31] Összegezhető, hogy az alperes a fellebbezésében nem adott elő olyan érvelést, amely az elsőfokú ítéletben a sérelemdíj jogalapja és összecszerűsége körében kifejtettek megdöntésére alkalmas lenne, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[32] Az ítéltábla a Kp. 99. § (3) és 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes alperest a felperes másodfokú eljárással felmerült perköltségének viselésére, melynek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdése, 82. § (3) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. Ennek során a felperesi ügyvédi munkadíj összegét a pertárgy értékére, az ügy bonyolultságára, a felperes által előterjesztett fellebbezési ellenkérelem elkészítésének

munka- és időigényére, valamint a tárgyaláson történő elbírálásra figyelemmel – mérlegeléssel – állapította meg.

[33] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) és az Itv. 46. § (1) bekezdésébe szerinti mértékű fellebbezési illeték (280.000 forint) az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti teljes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) bekezdése és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[34] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. április 9.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Bíró Péter s.k.	dr. Bendli Attila József s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró